

D vitamīna (25(OH)D) deficīts prostatas vēža slimniekiem

Anastasija Šitova¹, Zigurds Zariņš²

Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

¹Doktorantūras nodaļa

²Sporta un uztura katedra

Ievads. D vitamīns ir svarīgs ne tikai kaulu veselības saglabāšanā, bet arī daudzu hronisku slimību riska mazināšanā. Šīs slimības ir saistītas ar autoimūnām un sirds un asinsvadu slimībām, kā arī ar dažādas lokalizācijas onkoloģiskajām slimībām.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Mērķis ir noteikt D vitamīna avotus, tā nepietiekamību un nepietiekamības izplatību vīriešiem, kuriem ir paaugstināts prostatas vēža risks.

Tika veikts gadījuma kontroles pētījums, kurā piedalījās vīrieši (vecums 45–80 gadi). Visiem respondentiem tika noteikts svars un garums un aprēķināts ķermeņa masas indekss, kā arī noteikts prostatas specifiskais antigēns (PSA) un D vitamīns (25(OH)D) serumā. Respondenti tika sadalīti trīs grupās. Pirmajā grupā bija vīrieši ar PSA < 4,0 ng/ml, otrajā grupā PSA bija 4,0–10,0 ng/ml, trešajā PSA > 10,0 ng/ml. Lai diagnosticētu simptomus, tika izmantota Starptautiskā prostatas simptomu skala (*International Prostate Symptom Score, IPSS*) un veikta digitāli rektāla izmeklēšana. Pētījuma dalībniekiem ar PSA > 4,0 ng/ml veikta biopsija. Prostatas vēža risks novērtēts, izmantojot Glīsona skalu.

Rezultāti. Pētījumā tika iekļauti 252 vīrieši. Vidējais vecums bija 59 ± 7,9 gadi, vidējais PSA – 4,3 ± 0,42, ķermeņa masas indekss – 28,4 ± 0,25, IPSS – 12 ± 0,64, 25(OH)D – 17,5 ± 0,47. PSA < 4,0, vidējais 25(OH)D bija 19,95 ± 6,87; PSA 4–10, 25(OH)D – 14,31 ± 7,43; PSA > 10, 25(OH)D – 11,46 ± 3,50. Pīrsona korelācija starp IPSS un D vitamīnu bija statistiski nozīmīga (r = 0,05; p < 0,001). Pētījumā pastāv vidēja, pozitīva un statistiski ticama korelācija starp 25(OH)D līmeni serumā un vispārēju prostatas vēža risku (r = 0,62; p < 0,001).

Secinājumi. Vīriešiem ar paaugstinātu prostatas vēža risku ir izplatīts D vitamīna deficīts un nepietiekamība. PSA līmeņa paaugstināšanās ir saistīta ar zemāku D vitamīna līmeni.